

Onko historia kiveen hakattu?

Vieraana British Museumissa

Kun Raamatun tutkija pääsee käymään Lontoon kuuluisassa British Museumissa, elämys on omaa luokkaansa. Britannian suurvalta-aikana museoon on hankittu suunnaton määrä antiikin ajan löytöjä. Lähi-idästä paikalle on laivattu tonneittain esineistöä patsaista aina kuninkaiden muistokiviin. Museossa historia on käsin kosketeltavasti läsnä.

Ehkä merkittävimpana antiikin löydöistä voitaisiin pitää Sanheribin savitaulua, niin kutsuttua Taylorin prismaa. Kuusikulmaisen, savisen prisman jokaiselle sivulle on kiilakirjoituksella kirjoitettu Assyrian kuninkaan Sanheribin urotekoja. 700 vuotta ennen Kristuksen syntymää, eli kuningas Hiskian ja profeetta Jesajan aikoina, Sanheribin joukot marssivat Israeliin ja alkoivat vallata kaupunkreja.

Hiskia häkissä

Sanheribin savitaulussa kerrotaan, miten Assyrian kuningas kukisti kapinoivat aluehallitsijat ja nousi lopulta Jerusalemiä vastaan. ”Hiskian itsensä minä telkesin Jerusalemiin, hänen kuninkaalliseen kaupunkiinsa, kuin linnun häkkiinsä.” Samat tiedot löytyvät Raamatusta (2. Kun. 18). Kaupunki joutui saarroksiin.

Profeetta Jesaja antoi Hiskialle kuitenkin Jumalan lupauksen: ”Minä suojelen tätä kaupunkia, minä pelastan sen itseni vuoksi ja palvelijani Daavidin tähden.” (Jes. 37). Israelin kansa joutui kyllä kokemaan paljon ahdistuksen aikoja, mutta toisin kuin pohjoiset alueet Galilea ja Samaria, Jerusa-

lem säästy Assyrian ruoskalta. Raamatussa annettu selitys on innostava: kaupunki säästettiin tulevan Messiaan, Daavidin pojan tähden.

Hiskia joutui toki maksamaan ankarat verot Sanheribille. Poliittisesti hän hävisi sodan. Jerusalem kuitenkin pelastui. Sen valloittamisesta ei kaiverrettu seinätauluja. Sen sijaan Sanheribin palatsista Ninivestä on löytynyt suuria reliefejä, joissa kuvataan rannikolla sijainneen Laksin kaupungin valtausta. Nuo seinätaulut on niin ikään siirretty British Museumiin.

Tutkija British Museumin lumoissa.

Raamattu ja arkeologia

Julkisuudessa toisinaan kiertelevät väitteet Vanhan testamentin epähistoriallisuudesta ovat perin kummallisia. Antiikin tutkijat toki myöntävät, että Raamatun kirjoittajilla on oma erityinen näkökulmansa kirjoittamiseen. Teksteissä on paljon toiveita ja teologiaa. Mutta historialliset yksityiskohdat pitävät yleensä yhtä arkeologisten löytöjen kanssa.

800-luvun tapahtumista kertoo mm. Nimrudista löydetty Musta obeliski. Siinä Assurian kirjurit selittävät Omrin kuningassukuun kuuluneen kuningas Jehun veronmaksua (vrt. 2. Kun. 9). Raamatussa kuvattu hurja Jehu tunnetaan myös Meesan kivistä, jota säilytetään Louvressa (enkä päässyt sitä siis näkemään). Kuningas Ahab, Omrin poika, mainitaan puolestaan Salmanassar III:n kivessä eli stelassa yhdessä Syyrian kuningas Ben-Hadadin kanssa.

Taylorin prisma

Historia innostaa

Raamatun historia on siten tietyiltä osilta kiveen hakattu. Kyse on tietenkin vain pienistä yksityiskohdista. Useimmat Vanhan testamentin kertomuksista ovat itsenäisiä, kuten kaikkien muidenkin maiden historialliset dokumentit. Mielenkiintoista on kuitenkin se, että kun nämä eri maiden kertomukset kohtaavat, niiden yksityiskohdat ovat yhtäpitäviä.

Ajattelen, että arkeologian tai historian tehtävänä ei ole uskotella kenellekään Raamatun historiallisuutta tai epähistoriallisuutta. Sen sijaan antiikin ajalta olevat muistokivet ja dokumentit tuovat historian konkreettisella tavalla tähän päivään. Tutkijaa ne innostavat aina uudelleen vanhan historian pariin ja sitä kautta tekstien tutkimisessa tehtävien löytöjen äärelle.

Timo Eskola

Kulmakivi 4/2008